

Ledenbericht

5e jaargang, no. 1 - maart 2020

Den Haag-Haaglanden
HUMANISTISCH
VERBOND

Van de redactie

Dit jaar viert ons Ledenbericht zijn eerste lustrum, in 2015 kwam de eerste uitgave uit. Het doel van het Ledenbericht is om de leden naast digitale berichtgeving via eigen ledenblad te informeren over activiteiten en andere zaken. Met een uitgave van vier maal per jaar kunnen we niet altijd actueel zijn. We proberen wel agenda en activiteiten zoveel mogelijk vooruit in te plannen zodat we de drie maanden kunnen overbruggen en het Ledenbericht zo compleet mogelijk maken.

Wat we toejuichen is dat steeds meer leden actief meewerken aan activiteiten en het leveren van kopij. Mocht u iets te melden hebben of ons op iets willen attenderen, schroom niet en laat het ons weten!

Terugblik Eindejaarsviering 2019

Op 21 december vierden we het einde van het jaar met een bezoek aan het Buitenmuseum aan de Dunne Bierkade, een fraaie 17^e eeuwse pand de schilders Jan Steen, Jan van Goyen en Paulus Potter en de architect Van Balckeneynde woonden en werkten. We werden ontvangen door Jan van Goyen en Jan Steen in hoogst eigen persoon, onze gidsen bleek later, en met een drankje en huisgemaakte kerstlekkernijen. Na ook nog een bezoek aan de Darbistenkerk op het achterterrein sloten we de middag af met heerlijke hapjes en drankjes. Het was gezellig en contacten werden weer eens aangehaald.

Foto Hella Prins

Beste Leden,

Drie bestuursleden hebben te kennen gegeven te willen stoppen met hun bestuurswerk: Inge Camfferman, Heleen Jonker en Jan Kammeyer. Een gevoelig verlies voor het Bestuur, maar natuurlijk heel begrijpelijk. Namens alle leden wil ik hen heel hartelijk bedanken voor alle tijd en aandacht die ze aan het HV hebben besteed en zijn blij dat ze alle drie hebben toegezegd actief te willen blijven. Tijdens de Algemene Ledenvergadering is al formeel afscheid van ze genomen.

Het Bestuur is natuurlijk direct op zoek gegaan naar vervanging en heeft alle leden een bericht gestuurd met twee taakprofielen. Eén voor de functie van een secretaris en één voor een bestuurslid met speciale verantwoordelijkheid voor communicatie met de leden, maar ook met de maatschappij en met potentiële leden. Ik ben heel blij dat het gelukt is om voor beide functies een nieuw bestuurslid te mogen voorstellen.

Onze nieuwe secretaris is **Hella Prins**. U kent haar al als lid van de werkgroep die afgelopen jaar advies heeft uitgebracht over de koers van het HV Den Haag. Hella heeft veel ervaring als secretaris in diverse ambtelijke functies en als secretaris van het afdelingsbestuur van Groen Links in Den Haag. Zij werkt nu o.a. als vrijwilliger in de ondersteuning van mensen met complexe schuldproblematiek.

Hella wil zich vooral inspannen om praktisch en inhoudelijk bij te dragen aan de koers van HV Den Haag en vorm te geven aan het contact tussen Bestuur en leden.

Het andere nieuwe bestuurslid is **Bert Verzijl**. Bert heeft 20 jaar gewerkt als IT ondernemer in grote en kleinere organisaties en heeft ruime ervaring in het speelveld van websites en social media.

Hij is nu o.a. vrijwilliger bij Vluchtelingenwerk. Bert wordt geïnspireerd door mensen en door gesprekken. Wat maakt dat de dingen gaan zoals ze nu gaan? Met de eigenheid van mensen als uitgangspunt samen op zoek gaan, mensen in hun kracht zetten en hiermee de wereld een stukje mooier maken. Vanuit de overtuiging dat ieder mens het in zich heeft mensen stimuleren het heft in eigen handen te nemen in je leven en in je werk.

Met deze twee nieuwe leden is het Bestuur weer compleet en vol energie om samen met u vorm te geven aan het Humanisme in onze regio.

Ludolf van Hasselt
Voorzitter

Humanistische Café's | 30 april en 28 mei

30 april - Vrijheid

Wat betekent vrijheid in ons persoonlijk leven en in de samenleving? We gaan er over met elkaar in gesprek na een introductie via fragmenten van het Filosofisch Kwintet op HUMAN: een uitzending over vrijheid en dilemma's. Met inhoudelijke en muzikale medewerking van Jhilani Wijsman, Haagse singer-songwriter en jeugdzorgwerker en wooncoach en werkzaam bij een gesloten jeugdinrichting, waar vrijheid een speciale betekenis heeft.

28 mei - Orgaandonatie

M.i.v. 1 juli 2020 treedt de nieuwe donorwet in werking. Deze dwingt ons keuzes te maken en tot nadenken. Ook voor nabestaanden heeft de keuze gevolgen die vaak op een emotioneel moeilijk moment gemaakt moet worden. Informatie over de nieuwe wet is te vinden via www.donorregistratie.nl en www.transplantatiestichting.nl. Over de emotionele kant van orgaandonatie gaan we op 28 mei na een inleiding door Brigitte Lap over haar persoonlijke ervaringen met elkaar in gesprek.

Agenda

Zaterdag 11 april | 11.00-15.00 u

Het nieuwe denken rond 1900 (lezing)

Amadeus, Traviatastraat 25

Zaterdag 18 april | 14.00-16.00 u

Het nieuwe denken rond 1900 (excursie)

Bezoek Papaverhof

Maandag 20 april | 17.00-19.00 u

Wat staat humanisten te doen?

(workshop)

Locatie (nog niet bekend)

Donderdag 30 april | 18.30-20.30 u

(inloop v.a. 17.30 u)

Humanistisch Café Haaglanden -

Vrijheid

Café Utopie, Waldeck Pyrmontkade 116

Zaterdag 16 mei | 10.00-16.00 u

Inleiding tot het werk van Theodor W.

Adorno

Amadeus, Traviatastraat 25

Zaterdag 23 mei | 14.00-16.00 u

Verlichtingswandeling

Donderdag 28 mei | 18.30-20.30 u

(inloop v.a. 17.30 u)

Humanistisch Café Haaglanden -

Orgaandonor, ja of nee?

Café Utopie, Waldeck Pyrmontkade 116

Zaterdag 6 juni | 11.00-15.00 u

Paideia – Verboden kunst

Amadeus, Traviatastraat 25

Zondag 21 juni | 11.00-16.00 u

Wereldhumanismedag

Dordrecht

Aan het programma wordt druk gewerkt

Zaterdag 4 juli | 14.00-16.00 u

Spinozawandeling

Informatie over de activiteiten vind u elders in dit blad en op de website.

Het nieuwe denken rond 1900

Op de zaterdagen 11 (lezing en presentatie) en 18 april (excursie) staat het nieuwe denken rond 1900 centraal.

Zaterdag 11 april, 11.00-15.00 u Inleidingen

Amadeus, Traviatastraat 25, inclusief lunch
(vrij parkeren; bereikbaar met tram 3)

Jos de Wit zal ingaan op *Nieuwe levensbeschouwingen* als gevolg van de grote maatschappelijke veranderingen, nieuwe wetenschappelijke en technologische ontdekkingen en secularisering

rond 1900 waardoor traditionele verbanden en waarden verdwenen nieuwe denkrichtingen ontstonden over de zin van het leven.

Inge Camfferman zal in verband met het bezoek aan de Papaverhof een presentatie geven over *Nieuwe architectuur*, nieuwe kunststromingen die ontstonden rond De Stijl in Nederland en het Bauhaus in Duitsland, en architect Jan Wils die in deze traditie in de jaren 20 van de vorige eeuw het wooncomplex de Papaverhof ontwierp.

Zaterdag 18 april, 14.00-16.00 u Bezoek aan woningcomplex Papaverhof

Coöperatieve Woningbouw-Vereeniging
Tuinstadwijk "Daal en Berg",
Klimopstraat 48A, Bestuurskamer. Onze
gastheer is Jos Praat, voorzitter van de
woningcoöperatie.

Aanmelden voor beide dagen tot uiterlijk 3 april via info@humanistischverbond.nl.

Eigen bijdrage: € 25,- (HV-leden) / € 35,- (niet-leden), incl. digitale reader, excl. lunch € 6,- op 11 april.

Betalen: Het betreffende bedrag (eigen bijdrage + lunch) overmaken op banknummer NL97 TRIO 019 8435 363 t.n.v. HV Den Haag o.v.v. Het Nieuwe Denken 2020.

Wat staat humanisten te doen?

Het landelijk hoofdbestuur zoekt bouwstenen voor haar nieuwe meerjarenbeleidsplan 2021-2024 en vraagt ons, leden, om met suggesties daarvoor te komen. Centrale vragen zijn: wat staat humanisten in deze tijd te doen, hoe geven we het HV een meer 'eigen-tijds' profiel?

Dat kan bijvoorbeeld gaan over:

- voor humanisten relevante maatschappelijke thema's
- de typisch humanistische levensbeschouwelijke thema's
- de organisatie van de vereniging: de afdelingen, participatie door leden, activiteiten
- het profiel (imago) van het HV en haar maatschappelijke rol
- een beter bereik van niet-actieve leden en niet-leden, zoals jongeren.

Aanleiding is een besluit op de laatste landelijke ledenvergadering, rondom een initiatief van ons lid, Marco Oostdijk (actief op landelijk en afdelingsniveau), samen met John Geurts (voorzitter afdeling Rotterdam-

Rijnmond). Zij begeleiden i.s.m. het hoofdbestuur nu in het proces via enkele regionale workshops, de 'actieve ledendag' eind juni en uiteraard de volgende ledenvergadering in november.

Op maandag 20 april van 17 tot 19 uur (locatie komt nog) organiseren we een lokale workshop, waarbij Marco het gesprek zal begeleiden. Heeft u belangstelling, dan graag vóór 6 april per mail aanmelden: info@humanistischverbondenhaag.nl. Bent u verhinderd? Mail uw ideeën over de thema's dan. We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Ludolf van Hasselt, voorzitter

Filosofische wandelingen op 23 mei en 4 juli

Gezien de grote belangstelling organiseren we op 23 mei de *Verlichtingswandeling* en op 4 juli de *Spinozawandeling*, ge-

organiseerd en begeleid door Jos de Wit. Informatie en aanmelden bij Jos:

josselinpdewit@hetnet.nl.

De wandelingen zijn onderdeel van het boekje *Beschouwing&Beleving*, Filosofische wandelingen door Den Haag.

Het handzame boekje kan besteld worden via info@humanistischverbondenhaag.nl.

Kosten € 10,- excl. verzendkosten.

Ook leuk als cadeaukje!

Inleiding tot het werk van Theodor W. Adorno Maatschappijkritiek en de rol van de kunst

Zaterdag 16 mei, 10.00-16.00 u

Amadeus Den Haag, Traviatastraat 25, 2555 VG Den Haag, inclusief lunch
(vrij parkeren; goed bereikbaar met tram3).

© Trixie Hölsgens - Adorno als street art in Frankfurt am Main (Universiteit, Campus Bockenheim)

Theodor W. Adorno (1903 - 1969) was de bekendste vertegenwoordiger van de Frankfurter Schule, een filosofische stroming met als methode de Kritische Theorie. Doel was de werkelijkheid niet alleen te verklaren, maar ook te veranderen. De Frankfurter Schule had kritiek op het kapitalisme, maar ook op het nationalisme en (latent) fascisme. In 1943 verscheen een van de bekendste werken van de Frankfurter Schule, van Adorno en Max Horkheimer: 'Die Dialektik der Aufklärung'.

Docent is Trixie Hölsgens, verbonden aan het Duitsland Instituut.

Aanmelden tot uiterlijk 2 mei 2020 via info@humanistischverbondenhaag.nl.

Eigen bijdrage: € 40,- (leden) / € 50,- (niet-leden). Lunch € 6,-.

Betalen: Het betreffende bedrag (eigen bijdrage + lunch) s.v.p. overmaken op banknummer NL97 TRIO 019 8435 363 t.n.v. HV Den Haag o.v.v. Cursus Adorno 2020.

Uit 'Flessenpost', De Groene Amsterdam, 4 maart 2020:

'Adorno en de hoogtijdagen van de Frankfurter Schule lijken nu bijna tot een andere wereld te behoren. Maar sinds vorig jaar is de in 1969 overleden Adorno terug in de belangstelling. Binnen luttele maanden gingen meer dan honderdduizend exemplaren over de toonbank van *Aspekte des neuen Rechtsradikalismus*, een niet eerder in druk verschenen lezing die Adorno op 6 april 1967 in Wenen hield.

'De behoefte aan zo'n geluid is duidelijk. Tot niet geringe verbijstering van burgerlijke democraten van links en rechts heeft rechts-radicalisme in Duitsland de kop weer opgestoken en is sterker dan het sinds 1945 ooit geweest is. De AfD (Alternative für Deutschland) heeft zich ontwikkeld van een rechts-liberale tot een rechts-populistische en deels rechts-extreme partij, die tot in de Bondsdag zetels heeft behaald. In het kielzog van die AfD roert zich een bonte verzameling rechts-extremistische groepjes.

Paideia Verboden kunst

Horacio Cordero, Entartete Kunst

Zaterdag 6 juni 2020, 11.00-15.00 u

Amadeus, Traviatastraat 25, incl.lunch
(vrij parkeren; bereikbaar met tram 3)

In de 20e eeuw kende Europa twee totalitaire staten, Nazi-Duitsland en de Sovjet-Unie onder Jozef Stalin. In totalitaire staten wordt de hele maatschappij ondergeschikt gemaakt aan het staatsidee en de politiek, ook de kunst.

De lezingen worden verzorgd door Jos de Wit die de periode in historisch perspectief zal plaatsen, Anne Marie Boorsma die nader in zal gaan op de entartete (ont- aarde) kunst en Hans Alma die een verbinding zal leggen met de verbeeldingskracht van mensen en het vermogen dingen te veranderen.

Aanmelden tot uiterlijk 1 juni 2020 via info@humanistischverbondenhaag.nl

Eigen bijdrage: € 35,- (leden) / € 45,- (niet-leden) incl. lunch en reader.

Betalen: Het betreffende bedrag s.v.p. overmaken op banknummer NL97 TRIO 019 8435 363 t.n.v. HV Den Haag o.v.v. Paideia Verboden kunst 2020.

Zoektocht naar een gevormde

Op 18 februari bezocht ik voor de eerste maal de ledenvergadering van HV Haaglanden. Ik ben nog niet zo lang lid en kwam gelijk met een vraag. Omdat ik een beroep deed op het steunfonds van het Humanistisch Verbond ben ik ook lid geworden. Zij zullen te zijner tijd mijn executeur testamentair zijn. Prima geregeld, maar een voor mij belangrijk punt kon niet. Het zit zo.

Ik ben 76 jaar, alleenstaand, zonder kinderen, broers en zussen. Mijn huisarts is op de hoogte van mijn euthanasieverklaring en op zijn advies draag ik een niet-reanimeren penning. Nu wil ik graag een gevormde aanstellen in geval mijn

levenseinde aan de orde komt en ikzelf om wat voor reden dan ook niet mijn woord kan doen.

Bij de NVVE, coöperatie De Volharding en ook bij het HV Haaglanden laat men mij tot nu toe in de kou staan en verwijst men mij naar vrienden. Die hebben zeker mijn leeftijd en zijn het vaak niet eens met mijn wensen betreffende het levenseinde. Daarom zoek ik contact met leden in de

regio Haaglanden die in eenzelfde situatie verkeren, want ik ben vast niet de enige. En nu komt het.

Ik hoop dat we een groepje kunnen vormen dat bereid is voor elkaar als gevormde op te treden. Laten we hopen dat het nooit nodig zal zijn en dat we in alle rust en zekerheid afscheid kunnen nemen van het leven.

Willemien Rotteveel

e-mail: whrotteveel@ziggo.nl

Wanneer men bijvoorbeeld als gevolg van dementie, afasie of een beroerte, zelf niet meer in staat is met een arts te overleggen over de medische toestand, is het goed dat men door iemand anders vertegenwoordigd wordt. Die persoon kan dan de belangen behartigen als men dat zelf niet meer kan. De gemachtigde kan de wilsverklaring bij de arts onder de aandacht brengen, toelichten en ervoor zorgen dat deze wordt nageleefd.

Humanistisch Café van 30 januari over Seksuele en Gender Diversiteit

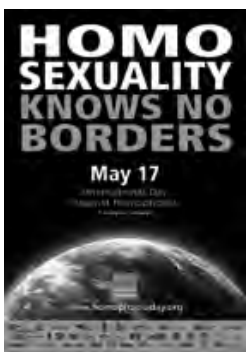
Door de schuurplekken heen, kan er licht naar binnen

Gastsprekers op 30 januari waren Wim Monasso en Döne Fil. Hanne Bikker las ter introductie het gedicht 'Geslachtelijke Bepaling' van Marieke Lucas Rijneveld voor.

Wim Monasso, actief HV-lid en initiatiefnemer van dit Café, kwam 50 jaar geleden uit de kast en ondervond in dat proces - als Achterhoekse jongen in een half-Italiaanse RK-familie in de jaren zestig - vergelijkbare problemen als veel mensen met een niet-westerse achtergrond nu ontmoeten. Zijn oma vond hem *niet normaal*, zijn broer zei dat hij *liep als een meisje*.

Wim bevestigde dat het schuurde en nog steeds schuurt. In zijn werk als vrijwilliger in diverse functies, ziet hij dat het taboe nog steeds leeft. Zijn partner en hij hebben zich zelfs een keer tot verhuizing gedwongen gevoeld vanwege pesten door opgeschoten wijkjongeren.

Hij memoreerde aan homo-activisme en -emancipatie en de datum 17 mei 1990, waarop de Wereldgezondheidsorganisatie van de VN 'homoseksualiteit' officieel schraptte van de lijst van psychische stoornissen, waarna jaarlijks op die dag de International Day Against Homophobia and Transphobia wordt gevierd.

Het boek "Golden Men: The Power of Gay Midlife" gaf Wim zoveel herkenning, dat hij het definieert als zijn persoonlijk *tipping point*, waardoor hij actief naar buiten trad en een bijdrage is gaan leveren aan anderen die met hun identiteit worstelen. Wim is ook kritisch over conservatieve landen zoals Rusland en Saoedi-Arabië en bezorgd over de kwalijke invloed en de geldstromen van ultraconservatief -christelijke organisaties vanuit de Verenigde Staten. Hij heeft over deze *foute* fondsen de voorzitter van het HV aangeschreven.

Döne Fil verenigt vele identiteiten in zich: Turkse, Amsterdamse, lesbische, moslima, initiator van de Turkse 'Gay Pride' boot in

Een blik op de leestafel

2012 en vrouwen- en LHBT-activiste. Zij heeft zich de afgelopen jaren gefocust op LHBT+ mensen met een niet-westerse achtergrond waarin vragen rond hoe om te gaan met homoseksualiteit voor jezelf en voor je omgeving centraal staan. Ze stelt dat *coming in* - dat wil zeggen echt weten en voelen wie je bent - een belangrijke voorwaarde is, om op een goede manier tot je *coming out* te komen.

Waarom schuurt het in de samenleving? Döne denkt, dat dat vooral komt doordat hetero's steeds meer geconfronteerd worden met een andere-dan-hetero-seksualiteit. Dat is onwennig en valt buiten de standaard. Uit de zaal komt daarop de vraag of zij denkt dat hetero als norm gaat verdwijnen. Döne geeft aan dat het historisch zo gegroeid is. Maar je kunt ook niet negeren of ontkennen dat mensen niet per sé hetero zijn of als hetero zijn geboren. Er komen in ons land steeds nieuwe Nederlanders bij met verschillende achtergronden. We moeten het gesprek blijven voeren en tijd en energie steken in empowerment van jongeren.

In de zaal vertelden aanwezigen over hun soms schrijnende ervaringen: nageroepen worden, geïntimideerd, uitgescholden, geen werk kunnen vinden. De vrijheid om te zijn wie je bent, lijkt steeds meer in het gedrang te komen. Dat schuurt niet alleen, dat doet vreselijk pijn.

Een van de aanwezigen vertelde dat hij nergens last van had, maar dat hij ook niet 'uitdaagt'. De reactie was dat er vaak geen

sprake is van uitdaging om toch agressie te ervaren, zoals één van de aanwezigen dat met haar zoon meemaakte. Een andere reactie was dat 'jongeren jongeren zijn'. Het gaat vaak om pubers die een uitdaging zoeken, daar ligt een rol voor opvoeding, onderwijs en omgeving.

Wat doen we als humanisten? Schuurt het daar ook? Of is het een geloofskwestie? Deze vraag werd in een paar kleinere groepen besproken. Er was helaas geen tijd meer voor een plenaire terugkoppeling. Het thema blijft een aandachtspunt, ook om er nog eens op terug te komen.

Met dank aan Hella Prins en Wim Monasso

Colofon

Bestuur

Ludolf van Hasselt (voorzitter)
Hella Prins (secretaris)
Kees Overmeer (penningmeester)
Marjan Duijm (lid)
Luc Meuwese (lid)
Bert Verzijl (lid)

Inge Camfferman (extern projectleider programma)

Secretariaat

Judith Mos

Adres: Traviatastraat 25
2555 VG Den Haag

Telefoon: 06 - 573 70 445

E-mail: info@humanistischverbonddenhaag.nl

Website: www.humanistischverbonddenhaag.nl

Redactie Ledenbericht

Inge Camfferman

Reacties zijn welkom. De redactie behoudt zich het recht voor deze al of niet te plaatsen of wijzigingen aan te brengen.

Het Humanistisch Verbond, afdeling Den Haag-Haaglanden is een afdeling van het landelijk Humanistisch Verbond en werkt vanuit de statuten en het huishoudelijk reglement van het Humanistisch Verbond.

Vormgeving en druk

Pasmans Drukkerij, Den Haag

Oplage: 800 exemplaren

Het Ledenbericht verschijnt 4x per jaar